

overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 23, 24 og 25.

Spørgsmål 23:

»Hvis en beskikket forsvarer i en sag angående »statens sikkerhed« røber hemmeligheder, han har fået kendskab til under hvervets udførelse, kan han straffes efter straffelovens § 152 og endda eventuelt fratages sin ret til at virke som beskikket forsvarer efter straffelovens § 78, stk. 2. Med hvilken begrundelse anses disse sanktionsmuligheder for så utilstrækkelige, at det skulle kunne motivere forslaget om at give mulighed for på forhånd at udelukke forsvareren fra sagen?«

Spørgsmål 24:

»Finder ministeren det ikke betænkeligt og værende på kant med almindelige retsprincipper at åbne mulighed for at udelukke en person fra et job, den pågældende i øvrigt er kvalificeret til, alene på grundlag af en formodning om, at den pågældende måske kunne tænkes at ville misbruge nogle oplysninger opnået i kraft af dette job?«

Svar:

Indledningsvis bemærkes, at bestemmelsen i lovforslagets § 733, stk. 2, 2. pkt., er ændret i forhold til de tidligere fremsatte lovforslag og til strafferetsplejeudvalgets udkast, dels gennem ændringen af »sager, der angår statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter« til: »sager, der angår overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13«, dels gennem ændringen af »altid« til: »hvis hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter undtagelsesvis gør det påkrævet«. Der er herved sket en præcisering af bestemmelsen og en begrænsning af dens anvendelsesområde, jfr. i øvrigt bemærkningerne, side 24, sp. 1 og 2.

Bestemmelsen i forslaget § 733, stk. 2, 2. pkt., må ses i sammenhæng med §§ 745 og 748, der tillægger forsvareren udvidede beføjelser på efterforskningsstadiet, herunder fuld aktindsigt. Herved øges mulighederne for, at misbrug vil kunne finde sted. Justitsministeriet har på denne baggrund ikke fundet det forsvarligt at afskære enhver adgang

for retten til at udelukke en advokat, som sigtede ønsker som forsvarer. Bestemmelsen vil kunne tænkes anvendt i tilfælde, hvor retten finder, at der på grund af en advokats tidligere misbrug af oplysninger eller af andre grunde er nærliggende risiko for, at den pågældende vil misbruge sin viden som forsvarer, og at det derfor på grund af hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter ikke er forsvarligt, at han virker som forsvarer. Som det fremgår af formuleringen, har den foreslåede regel udpræget undtagelsens karakter, og den kan derfor kun forventes at ville blive bragt i anvendelse yderst sjældent.

Som anført i spørgsmål 23 vil misbrug af den viden, som en advokat har erhvervet som forsvarer, være strafbar. Den sanktion, der ligger i et efterfølgende strafansvar, kan imidlertid efter justitsministeriets opfattelse ikke erstatte den foreslåede adgang til at udelukke en forsvarer, navnlig fordi de pågældende oplysninger i almindelighed vil være kommet til uvedkommendes kundskab på det tidspunkt, hvor forsvarerens strafbare handling konstateres.

Det tilføjes, at konsekvensen af en udelukkelse er, at sigtede kan begære en hvilken som helst anden advokat beskikket. Reglen vil således ikke på nogen måde være til hinder for, at sigtede sikres et kvalificeret og betryggende forsvar.

Spørgsmål 25:

»Der ønskes konkrete eksempler fra retssager i Danmark inden for de seneste årtier, hvor de foreslåede bestemmelser i § 733, stk. 2, § 745; stk. 4, og § 748, stk. 5, indeholdende hensynet til »statens sikkerhed« kunne have været benyttet, hvis de pågældende bestemmelser havde eksisteret på det tidspunkt, og specielt ønskes oplysning om, hvorvidt disse bestemmelser kunne have været anvendt i følgende tilfælde:

Wright, Thomsen & Kier-sagen

Edderkoppesagen

Hjalf-sagen

Sagen mod værnepligtige mytterister omkring tjenestetidsnedsættelsen i 1953

Sagerne mod strejkelederne under overenskomstindgrebet i 1956